

I vesterlei med 1700 års båtsoge i lasterommet

Sailing westwards with 1700 years of boating tradition on board

Forbundet
KYSTEN

SparebankenVest

- satsar på Vestlandet

I juli 2011 dreg *M/S Sjøkurs* (tidlegare Hurtigruteskipet Ragnvald Jarl) frå Stavanger til Island for å delta på kystkulturfestivalen Sail Húsavík. Festivalen er det fyrste resultatet av at ni organisasjonar i samtlige nordiske land har gått saman om nordisk samarbeid kring kystkultur og maritimt kulturminnevern. På veg til Island går *Sjøkurs* innom Shetland og Færøyane og på veg attende går skipet innom Færøyane og Orknøyane. Med på ferda er fire båtar som fortel mykje om utviklinga av dei norske småbåtane over eit tidspenn på 1700 år. Dette er fyrste gongen fullskala versjonar av desse båtane vert presentert samla. Det vert òg modellutstilling, praktisk demonstrasjon av båtane for både årar og segl, multimediaforedrag og brosjyremateriell til publikum.

In July 2011 *M/S Sjøkurs* will leave Stavanger and head for Iceland to participate in the coastal cultural festival Sail Húsavík. Nine organizations representing all the Nordic countries have joined efforts to work with Coastal Culture and Preservation of Maritime History and the Sail Húsavík festival is the first result of this work. During the voyage to Iceland *M/S Sjøkurs* will visit Shetland and the Faroe Islands, and when returning the ship will visit the Faroe Islands and the Orkneys. On board are four traditional wooden boats, which portray much of the development of the Norwegian small boats during a period of 1700 years. This is the first time these boats are displayed and demonstrated together. In addition, there will be multimedia presentation, booklets and practical demonstrations of the boats under oars and sails on the water.

YOUR MARITIME PARTNER

Krohn Johansen Forlag AS, Larvik-07

- Heavy-lift operations
- Barge hire / transport
- Towing
- Service and supply base for the oil industry
- Engineering
- Marine contracting services
- Management
- The provision of semi submersible barges
- The provision of accommodation barges
- The provision of ROV systems
- Dredging
- Salvage operations
- Wreck removal

www.eide-gruppen.no

EIDE

EIDE MARINE SERVICES A / S
P.O.Box 115, 5457 HØYLANDSBYGD, NORWAY

Phone: +47 534 83500
24 hrs: +47 946 83557
Fax: +47 534 77240
E-mail: post@eide-gruppen.no

Halsnøybåten

Halsnøybåten, datert til ca år 300 e. Kr., er eit av dei eldste båtfunn av plankebåter i Norden. Båten har hatt ein brei kjølstokk og to bordgangar av furu. Borda er sauma saman med snor av lindebast. Båten er bygd med solide band av naturlig krumvakse tre som er festa til båtborda med surringar gjennom utsparte klampar i båtborda, ein byggjemåte som kan ha vore i bruk i store delar av Norden over lang tid. Fyrste og einaste replika av Halsnøybåten vart bygd av Knut Sørnes i 2007-2008.

The Halsnøy boat

The Halsnøy boat, dated to ca. 300 AD, is one of the oldest findings of a boat built of planks in the Nordic region. The boat has a wide plank as the keel and two strakes of pine. The strakes are sown together with linden bast. The boat has solid, natural grown ribs, which are attached to the strakes. This building technique may have been used in most of the Nordic region for a longer period. The first and only replica of the Halsnøy boat was built by Knut Sørnes in 2007-2008.

Contact: Johannes G. Eide johs.eide@eide-gruppen.no +47 90 96 87 82

Gokstadfæringen

Gokstadfæringen er ein av tre småbåtar som vart funne i lag med Gokstadskipet i 1880. Han er datert til om lag 900 e. Kr, og er dermed den eldste norske klinka småbåten som er så fullstendig at det let seg gjera å attskapa heile den originale båten. Gokstadfæringen er bygd av eik, med ripebord av furu. Toftene og tiljene finst det berre restar av, men dei er av furu og laga slik det vert gjort på dagens vestnorske bruksbåtar. Båten har trappestegsstamnar, altså er byrjinga av kvar bordgang i heil ved.

The Gokstad four-oared boat

The Gokstad four-oared boat is the smallest of three boats which were found together with the Gokstad ship in 1880. Dated to ca. 900 AD it is the oldest complete Norwegian clinker built boat. The boat is built of oak with top strakes made of pine. Only remains of the floor boards and sitting boards remains were found, but they were made the same way as is done on boats of today from Western Norway. The bow and stern are made of massive wood chopped into shape, so called stair case stems.

Contact: Ivar Otto Myhre
 ivar.otto.myhre@sandefjord.kommune.no
 +47 41 50 40 37

Råseglrigga Oselvarfæring

Oselvar er ein klinkbygd, tradisjonell båttype frå Hordaland. Fram til midten av 1800-talet var råseglet einerådande på Oselvaren, men mellom 1860 og 1890 vart det utkonkurrert av spriseglet. Med til Island vert den fyrste råseglrigga færingen som er produsert på over 100 år. Båten vart bygd i 2002 av Hallgeir Forstrønen Bjørnevik for Per Otto Svendsby.

Traditional Oselvar rigged with square sail

The Oselvar is a clinker built, traditional type of boat from Hordaland in Western Norway. Until 1850 the Oselvar was sailed with a square sail, but during 1860-1890 the square sail was replaced by the sprit sail. The Oselvar rigged with a square sail displayed at Sail Húsavík, was built in 2002 by Hallgeir Forstrønen Bjørnevik for Per Otto Svendsby. It is the first square sail rigged Oselvar to be built in more than a century.

Contact: Kjell Magnus Økland kjellmag@gmail.com +47 95 04 67 39

Effektiv skipsbygging og reparasjon

– der tid er penger

SERENE

«Vi er stolte av vår lange historie som en del av den norske kystkulturen, noe som har gitt oss et vinnerlag med en stabil og høyt kvalifisert arbeidsstokk, alltid forberedt på å møte kundenes behov. Dette sikrer kvalitet i alle ledd.»

Westcon fokuserer på fleksibilitet og presisjon for å sikre at verftet er så effektivt som mulig. Våre oppdaterte tekniske fasiliteter, slik som flytedokker, motor- og maskinverksted, kraner med høy løftekapasitet og moderne maskiner, gjør det mulig å møte alle utfordringer.

Skipsreparasjon

Skipsbygging

Riggreparasjon

WESTCON®

Regattarigga Oselvar

Oselvaren har ei lang soge som sportsbåt både til kapproing og kappsegling. Gjennom dei 140 åra båttypen har vore nytta til kappsegling har rigg og segl gjennomgått ei stor utvikling. Båttypen har i dag offisielt Noregsmeisterskap i spriseglklassen. Med til Island vert ein regattabåt som vart bygd i 2001 av Peder Vassnes med rigg, sprisegl og utstyr frå 2000-talet.

Racing Oselvar rigged with sprit sail

The Oselvar boat has a long history of regatta sailing as well as regatta rowing. The boat type has been used for regatta sailing for 140 years and during this period both rig and sails have undergone an enormous development. Today the Oselvar has its own official Norwegian Championship for the sprit sail class. At Sail Húsavík a racing Oselvar, built in 2001 by Peder Vassnes, will be demonstrated with a modern rig, modern sails and equipment.

Nasjonal klasseklubb for Oselvaren brukt som regattabåt
Class Association for Racing Oselvar

Contact: Kjell Magnus Økland kjellmag@gmail.com +47 95 04 67 39

Fjernsynsdokumentar: Ei reise gjennom fleire tusen års båtsoge

Under Islandsferda skal det gjerast opptak som vert sentrale i fjernsynsdokumentaren *Ei reise gjennom fleire tusen års båtsoge*. Programmet vert ei reise i stad og tid som tek deg med til dei eldste klinkbåtfunna i Noreg, som stammar frå ca. år 0. Vidare får du vera med ombord i rekonstruksjonen av Halsnøybåten, eit båtfunn som fortel mykje om kor langt båtbyggjinga er komen på 300-talet e. Kr. Så går ferda vidare med ein kopi av den minste småbåten frå Gokstadfunnet, som fortel mykje om utviklingsstatusen for småbåtane i vikingtida.

Gjennom fleire hundre år frametter finst det sterke spor etter handel med småbåtar som vert selde frå Vestlandet. Under reisa til Island ser ein nærare på spora frå denne handelen på Shetland, Orknøyane og Færøyane. Dinest møter du båtbrukaren som tingar seg ein Oselvar slik båttypen var rigga fram til om lag 1850. Du får òg treffa båtbyggjaren som byggjer båten. Under Sail Húsavík, møtest alle desse tidsepokane for fyrste gong på vatnet og båtane vert prøvde for både årar og segl. Avslutningsvis går ferda til Oselvar-NM 2011 for å vera med når tradisjonelle båtar nyttast til moderne kappestrid, noko som er med på å sikra framtida for båtane.

Undervisningsmaterieil for ungdomsskulen

Det skal lagast eit hefte, som saman med DVD av dokumentarfilmen, utgjer ein undervisningspakke særskilt tilpassa historiefaget for ungdomsskulen.

Prosjektansvarleg: Kjell Magnus Økland.

TV-documentary: Travelling through thousands of years of Norse Boating History

The voyage to Iceland and Sail Húsavík will be filmed and this footage will be a central part of the TV documentary *Travelling through thousands of years of Norse Boating History*. The film will be a journey in time and place where you first will be guided to the oldest clinker built boat finding in Norway, dating to ca. 0 AD.

You are then invited on board in the replica of the Halsnøy Boat, a finding showing boat building around 300 AD. The journey then continues in the Gokstad four-oared boat, illustrating the development by the Viking age.

There are remnants from the trade with smaller boats from Western Norway to Shetland, the Orkneys and the Faroe Islands throughout many centuries following the Viking age. These remnants will be investigated during the journey to Iceland. Then you will meet the sailor who orders an Oselvar to be built the same way these boats were rigged before 1850, and you will also meet the boat builder who built this boat. All these periods will come together for the first time during the Sail Húsavík festival, where the boats will be demonstrated using both oars and sails. Finally, to show how traditional boats can be used in a modern setting, and also provide a future for these boats, we join the sailors in the Norwegian Championship in Oselvar sailing.

Educational material for «ungdomsskolen» (Grades 8-10)

We will make a booklet, which together with a DVD of the TV-documentary, will be especially aimed at History class for young teenagers.

Contact: Kjell Magnus Økland kjellmag@gmail.com +47 95 04 67 39
Ole Vidar Søviknes prohd@prohd.no +47 48 14 88 28

Prosjektgruppe / Project group

Johannes G. Eide: tidlegare adm. dir. i Eide Marine Services på Halsnøy som dei seinare åra har engasjert seg mykje i ulike kystkulturprosjekt, mellom anna jaktene Skjoldmøen, Oline og Gjøa. Johannes er initiatvtakar til rekonstruksjonen av Halsnøybåten.

Johannes Eide, former manager in Eide Marine Services, Halsnøy. He initiated the building of the replica of the Halsnøy boat.

Ivar Otto Myhre: tinga i 1992 ein rekonstruksjon av Gokstadfæringen hjå båtbyggjar Olav Tømmerstigen. I 2002 vart båten totalskadd og året etter fekk Myhre bygd ein ny kopi hjå båtbyggjar Svein Erik Øya. Med desse båtane har han rodd store delar av kysten i både Noreg, Sverige og Danmark. Ivar Otto arbeider til dagleg som kommuneadvokat i Sandefjord.

Ivar Otto Myhre, lawyer for the town of Sandefjord. Ivar Otto owns the Gokstad four-oared boat, in which he has rowed much of the Scandinavian coast.

Hallgeir Forstrønen Bjørnevik: Oselvarbåtbyggjar som stammar frå ei gammal båtbyggjarslekt i Os. Frå 1999-2009 gjekk han i lære og arbeidde som båtbyggjar på Oselvarverkstaden og driv i dag eigen båtbyggjarverkstad. Hallgeir har bygd den råseglrigga Oselvaren som er med til Island.

Hallgeir Forstrønen Bjørnevik, Oselvar boatbuilder. Hallgeir has his own work shop in Os and has built the Oselvar rigged with square sail.

Per Otto Svendsby: ved tusenårsskiftet ynskjer han seg ein trygg og robust robåt til heimefiske og turar med ungane. Gjennom fleire samtalar med båtbyggjarane på Oselvarverkstaden veks tanken om å tinga ein råseglrigga Oselvar fram og i 2002 vert båten ein realitet. Sidan har Per Otto brukt båten året rundt til heimefiske. Han arbeider til dagleg i Helse-Bergen.

Per Otto Svendsby, lawyer for Haukeland Hospital in Bergen. Per Otto owns the square sail rigged Oselvar boat and sails frequently with it.

Ole Vidar Søviknes: driv produksjonsselskapet PRO HD som har delteke i fleire produksjonar som NRK1 har vist dei siste åra: Ut i Naturen – Sigfred og Ragnar og dei sju havstrauman (1998), Dok1: Livet på Lio (2004), Ut i naturen - På øya Gåsvær (2005), Norge Rundt – Folgefonna (2007), Faktor – Trua på ein draum (2008), Faktor – Hydrokopter (2009), Folk – Øyfolket (2010).

Ole Vidar Søviknes, independent photographer. Ole Vidar has worked with several productions aired on Norwegian public broadcasting, NRK.

Kjell Magnus Økland: seglar, forfattar, journalist og kulturvitar som i sju år har arbeidd med boka *Oselvar – den levande båten*. Boka vert på 380 sider og vil ta for seg alle sider av saga til Oselvaren. Arbeidet med boka kastar nytt lys på fleire sider av saga til dei norske småbåtane. Kjell Magnus er prosjektkoordinator for *I vesterlei med 1700 års båtsoge i lasterommet*.

Kjell Magnus Økland, cultural historian, writer and sailor. He is writing a book about the Oselvar boat. He gives frequent lectures about maritime topics.

For norske forhold er kun det beste godt nok

Spesialtilpassede produkter
for kyst- og havgående fartøy.

Jotun har 15 salgskontorer og forhandlere langs norskekysten. Vår erfaring og kunnskap sikrer gode råd og veiledning til å finne det optimale malingsystemet.

jotun.com

Målsetjing med prosjektet

Prosjektet *I vesterlei med 1700 års båtsoge i lasterommet* har som målsetjing å gjera ei av dei lengste tradisjonslinene i norsk kultursoge synleg for eit allment publikum. Det er òg eit mål å vekka nyfikne og inspirera til auka aktivitet med tradisjonelle båtar.

Forbundet KYSTEN

Forbundet KYSTEN er ein organisasjon for vern av norsk kystkultur. Føremålet er - i samarbeid med andre kulturverninteressar – å styrkja vår identitet som kystfolk, med dette meinast:

- Fremja vern og allmenn bruk av tradisjonelle fartøy, bygningar, anlegg og kystmiljø.
- Driva opplysningsarbeid for å auka forståinga for verdien av menneskelege og kulturelle tradisjoner i kysthistoria.
- Vedlikehalde og utvikle tradisjoner i næring og handverk.
- Auka den faglege standard i vedlikehald og tryggleik ved bruk av fartøy og anlegg.

This brochure is produced by Kjell Magnus Økland.

Foto:

Pascal Jaugeon; page 3

Bjørn Kjetil Hansen; page 5

Karen-Maria Andersson; page 6 and 9

Julien Piombino; page 12 (Ivar Otto Myhre)

Kjell Magnus Økland; øvrige foto

Design by Elin Iversen

Ambitions with the project

The project *Sailing westwards with 1700 years of boating tradition on board* aims to present to a wider public one of the oldest traditions in Norwegian Cultural History. The project also wants to raise interest in and inspire more usage of traditional boats.

The Coastal Association of Norway – Forbundet KYSTEN

Forbundet Kysten is an association for the use and preservation of traditional boats, historical vessels and the coastal environment

Forbundet KYSTEN was founded in 1979. Today *Forbundet KYSTEN* has about 9300 members and over 115 local chapters. *Forbundet KYSTEN* works to strengthen our identity as a coastal people, to maintain, transfer and develop traditional knowledge and practical learning (crafts, seaman-ship etc.) and to improve the standards of protection of our coastal culture. The local chapters rally people from their communities to restore or build replicas of boats that are representative of the heritage of particular areas. The original intent was to fix or build boats, but the focus has evolved and the scope of the activities has grown constantly. Working with the local character of a given area, the most ambitious of the local chapters strive to create coastal cultural centers, where one can go to experience the very foundations of the coastal community; the food, the work - the life. And the center of it all, the boats.

Contact us

Forbundet KYSTEN
Øvre Slottsgate 2B, NO-0157 Oslo
Phone: +47 22 42 42 82
E-mail: forbundet@kysten.no

Kontaktperson

Kjell Magnus Økland
Prosjektkoordinator
I vesterlei med 1700 års båtsoge
+ 47 95 04 67 39
kjellmag@gmail.com
www.kjellmag.no

Les meir på www.kysten.no

